

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. М. Грушевського 12/2 м. Київ 01008 тел. (044) 206-59-47, факс 425-90-26
e-mail: infomf@minfin.gov.ua, код ЄДРПОУ 00013480

№ _____
На № _____ від _____

**Державна фіскальна
служба України**

Про надання відповіді

Міністерство фінансів України розглянуло лист Державної фіскальної служби України від 22.01.2019 № 222/4/99-99-15-02-02-13 стосовно застосування положень підпункту 140.4.1 пункту 140.4 статті 140 Податкового кодексу України в частині порядку оподаткування доходів від участі в капіталі та доходів у вигляді дивідендів, нарахованих за фінансовими інвестиціями в інститути спільного інвестування, які обліковуються за методом участі в капіталі, і повідомляє.

Відповідно до підпункту 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 Податкового кодексу України (далі – Кодекс) об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Кодексу.

Механізм застосування різниць, які виникають згідно з Кодексом, передбачає коригування фінансового результату до оподаткування, зокрема щодо окремих доходів, врахованих в бухгалтерському обліку при його формуванні. Такі коригування необхідні, у тому числі, з метою усунення подвійного оподаткування, запобігання уникненню від оподаткування отриманих доходів тощо.

Так, різниці щодо доходів при здійсненні операцій з фінансовими інвестиціями, запроваджені у підпункті 140.4.1 пункту 140.4 статті 140 Кодексу, визначають, що фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму нарахованих доходів від участі в капіталі інших платників податку на

К
Державна фіскальна служба України
Міністерство фінансів України

11210-09-5/6621 від 06.03.2019

прибуток підприємств, платників єдиного податку та на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, що підлягають виплаті на його користь від інших платників цього податку (крім інститутів спільного інвестування та платників, прибуток яких звільняється від оподаткування відповідно до положень Кодексу, у розмірі прибутку, звільненого від оподаткування).

Ідеологією запровадження зазначених різниць є необхідність, з одного боку, зменшення податкового навантаження на платника податку – інвестора, який, не одержуючи грошових коштів, збільшує відповідно до положень бухгалтерського обліку дохід на суму отриманого доходу від участі в капіталі, а з іншого – усунення подвійного оподаткування доходів, отриманих у вигляді дивідендів.

При цьому запровадження в Кодексі зазначених різниць обумовлено також особливостями бухгалтерського обліку фінансових інвестицій, який здійснюється за методом участі в капіталі відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 № 91 та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17.05.2000 за № 284/4505 (далі – П(С)БО 12), в частині, зокрема, порядку нарахування доходів у вигляді дивідендів за фінансовими інвестиціями, що обліковуються за методом участі в капіталі.

Так, відповідно до пункту 12 П(С)БО 12 фінансові інвестиції, що обліковуються за методом участі в капіталі, на дату балансу відображаються за вартістю, що визначається з урахуванням зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування, крім тих, що є результатом операцій між інвестором і об'єктом інвестування.

Балансова вартість фінансових інвестицій збільшується (зменшується) на суму, що є часткою інвестора в чистому прибутку (збитку) об'єкта інвестування за звітний період, із включенням цієї суми до складу доходу (втрат) від участі в капіталі. Одночасно балансова вартість фінансових інвестицій зменшується на суму визнаних дивідендів від об'єкта інвестування.

Водночас пунктом 7 П(С)БО 12 визначено, що дивіденди, які підлягають отриманню за фінансовими інвестиціями, відображаються як фінансовий дохід інвестора, крім випадків, коли такі надходження не відповідають критеріям визнання доходу, встановленим Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290 та зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14.12.1999 за № 860/4153 (далі – П(С)БО 15). До таких випадків віднесено доходи у вигляді дивідендів, які нараховуються за фінансовими інвестиціями, що обліковуються за методом участі в капіталі (пункт 7 П(С)БО 15).

Тож, зазначені особливості полягають в тому, що дохід від участі в капіталі враховується в бухгалтерському обліку інвестора через збільшення балансової вартості фінансових інвестицій та включається до складу доходу. Нарахування ж дивідендів за фінансовими інвестиціями, що обліковуються за

методом участі в капіталі, в бухгалтерському обліку не включаються до складу доходу, а отже, не враховуються у фінансовому результаті до оподаткування платника податку – інвестора.

Порядок оподаткування дивідендів, запроваджений в Кодексі, передбачає оподаткування нерозподіленого прибутку на рівні підприємства – емітента корпоративних прав та розподіленого прибутку на рівні одержувачів дивідендів з відповідними нарахуваннями податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств на суму дивідендів відповідно до пункту 57.1¹ статті 57 Кодексу. При цьому підпунктом 57.1¹.6 зазначеного пункту Кодексу інститути спільного інвестування звільнені від обов'язку сплати авансових внесків з податку на прибуток підприємств у разі виплати дивідендів.

Ураховуючи вищезазначене, платник податку – інвестор, який здійснює облік фінансових інвестицій в інститут спільного інвестування за методом участі в капіталі, не здійснює коригування (зменшення) фінансового результату до оподаткування податком на прибуток підприємств відповідно до підпункту 140.4.1 пункту 140.4 статті 140 Кодексу на суму нарахованих доходів від участі в капіталі, що відображаються в бухгалтерському обліку збільшенням балансової вартості фінансових інвестицій.

Заступник Міністра

С. ВЕРЛАНОВ